

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 26. ve 28. maddeleriyle güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüğü, demokratik hukuk devletinin temel unsurlarındandır. Ancak son yıllarda Türkiye'de gazetecilere yönelik baskı, sansür, soruşturma ve tutuklamalar, medya kuruluşlarının kapatılması, yayın yasakları, lisans iptalleri, ilan ve reklam ambargoları, internet haber sitelerine erişim engelleri, sosyal medya paylaşımları nedeniyle başlatılan soruşturmalar ve oto-sansür olgusunun yaygınlaşması, basın özgürlüğünün ciddi biçimde gerilediğine işaret etmektedir.

Uluslararası basın özgürlüğü endekslerinde Türkiye'nin sürekli olarak alt sıralarda yer aldığı gerçeğinden hareketle; Sınır Tanımayan Gazeteciler, Freedom House ve Avrupa Konseyi raporlarında Türkiye'ye ilişkin yapılan olumsuz değerlendirmeler de göz önüne alındığında; basın özgürlüğünün AKP döneminde yapısal bir sorun haline geldiğini ortaya koymaktadır. Bu tablo, gazeteciler ile birlikte toplumun tamamının da haber alma hakkının ihlali anlamına gelmektedir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından uygulanan idari para cezaları, yayın durdurma ve lisans iptali kararlarının çoğunlukla eleştirel yayın yapan medya kuruluşlarını hedef aldığı yönündeki yaygın kanaat; Basın İlan Kurumu aracılığıyla uygulanan ilan kesme ve ilan vermeme yaptırımlarının ekonomik baskı mekanizması olarak kullanıldığı iddialarıyla birleştiğinde, basın özgürlüğü üzerindeki kamusal baskının boyutları daha da görünür hale gelmektedir.

Gazetecilere yönelik fiziksel saldırılar, yaşam hakkına yönelik tehditler, yargının bir baskı aracına dönüştürülmesi, uzun tutukluluk süreleri hukuki güvenlik ilkesini zedelemekte ve basın mensuplarını sistematik bir baskı ortamında çalışmaya zorlamaktadır. Tutuklu gazeteciler Merdan Yanardağ, Fatih Altaylı ve Enver Aysever örneklerinde de görüldüğü üzere, Türkiye'de gazetecilerin yaptıkları yorum, eleştiri ve haberler nedeniyle gözaltı, tutuklama, yayın durdurma ya da yargısal baskılara maruz kalması, basın özgürlüğü alanındaki sorunların yapısal ve sistematik bir nitelik taşıdığını açıkça ortaya koymaktadır.

Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD), Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS), Gazeteciler Cemiyeti ve çok sayıda meslek örgütünün "Haber, suç kapsamına alınamaz" yönündeki açıklamaları da gazetecilerin içinde bulunduğu durumu gözler önüne sermektedir.

TGS'nin verileri de tablonun münferit olmadığını, sistematikleştiğini göstermektedir. TGS raporunda, Eylül 2024–Eylül 2025 döneminde en az 109 gazetecinin gözaltına alındığı, 36 gazetecinin tutuklandığı ve en az 67 gazeteciye adli kontrol tedbiri uygulandığı; adli kontrolün fiilen “basın kontrolü” işlevi gördüğü belirtilmiştir.

Bu çerçevede; Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğünün mevcut durumunun tüm boyutlarıyla ortaya konulması, gazetecilere yönelik adli ve idari uygulamaların demokratik hukuk devleti ilkeleriyle uyumunun incelenmesi, RTÜK ve Basın İlan Kurumu başta olmak üzere kamu otoritelerinin yetkilerini kullanma biçimlerinin değerlendirilmesi, internet gazeteciliği ve dijital medya üzerindeki erişim engelleri ile sansür uygulamalarının etkilerinin tespit edilmesi, uluslararası sözleşmeler ve AİHM içtihatları ışığında yasal reform önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ederiz.

Okan KONURALP

Ankara Milletvekili

1561. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Güler Kış	MERSİN	Güler
2 Aliye Tınisi Erşar	ANKARA	Aliye
3 Berya Karsın	İNOÖ	Berya
4 Sevgi Tanulu	Diğer	Sevgi
5 Muhir Korko	Kocaeli	Muhir
6 İlhami Öner Aygün	Tekirgözü	İlhami
7 DENİZ DEMİR	ANKARA	Deniz
8 Ayca Taşkent	Sakarya	Ayca
9 İsmet Güneşin	Çarşamba	İsmet
10 Veli Ağbaba	Malatya	Veli
11 Aliye Coşar	Antalya	Aliye
12 Vercdi Gennegün	Van/Ardeş	Vercdi
13 Cumhur Uzun	Muğla	Cumhur
14 Hüseyin Yıldız	Aydın	Hüseyin
15 Altu Gakırözer	Eskişehir	Altu
16 Özgür Karabak	İsb.	Özgür
17 Ali Fazıl Kasap	Kütahya	Ali
18 Ulaş Karasu	Sivas	Ulaş
19 Nurten Yontar	Tekirdağ	Nurten
20		

